

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

PLZEŇSKÝ KRAJ
NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO INOVACE

REGIONÁLNÍ AKČNÍ PLÁN

PLZEŇSKÉHO KRAJE

2021 +

Aktivita:
STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ
**STŘEDNÍ A VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY,
KONZERVATOŘE, PORADNY
A SPECIÁLNÍ ŠKOLY**

Verze č. 2

změny vyznačeny žlutě

Schváleno RSK PK dne: 4. 4. 2023

Usnesením č.: RSK PK 19/02

DUBEN
2023

Obsah

Úvod	3
Popis transparentního a nediskriminačního postupu tvorby aktivity RAP	4
Zpracovatel RAP a zapojené subjekty	4
Při tvorbě RAP byly osloveny všechny SŠ, VOŠ a speciální školy na území Plzeňského kraje bez rozdílu zřizovatele.	5
Způsob projednání a schválení v RSK PK	5
Analýza potřeb a absorpční kapacita	5
Způsob prioritizace potřeb:	6
Vazba na strategické dokumenty:	6
Cílový stav	7
Finanční alokace	7
Indikátory (závazek RAP)	8
Bariéry/Rizika	8
Příloha	9

Úvod

Plzeňský kraj patřil v posledních letech k populačně nejrychleji rostoucím krajům v rámci ČR, hned po Praze a Středočeském kraji. Počet obyvatel v produktivním věku rostl až do roku 2009. Do roku 2019 došlo k poklesu počtu obyvatel této skupiny o 6,6%. Pokud použijeme Projekci ČSÚ k predikci vývoje počtu obyvatel v hlavních věkových skupinách do roku 2025, lze v Plzeňském kraji očekávat pokračování poklesu počtu obyvatel v produktivním věku, který s ohledem na současný vývoj zřejmě bude méně intenzivní.

Plzeňský kraj prochází stejným procesem jako všechny kraje ČR, tj. postupným zvyšováním vzdělanosti populace. Zvyšuje se podíl obyvatel starších 15 let s úplným středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním, přesto obyvatelé s výučním listem však mají v PK největší podíl. V Plzeňském kraji je struktura vzdělanostních skupin podobná struktuře v ČR, výrazněji se liší pouze u dvou skupin. Kraj má vyšší podíl osob se středoškolským vzděláním bez maturity, ale nižší podíl osob s vysokoškolským vzděláním.

Závažnější je však vývoj postavení kraje podle vzdělanosti v posledním desetiletí. Podle podílu vysokoškoláků klesl Plzeňský kraj ze 4 na 8., místo a o čtyři místa se propadl i podle tzv. indexu vzdělanosti. Navíc některé prognózy vývoje vzdělanosti předvídají další ztráty PK z hlediska podílu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel s možnými dopady do ekonomiky. Tento vývoj je reálnou hrozbou přestože v Plzeňském kraji existuje komplexní nabídka vzdělávání z hlediska stupně dosaženého vzdělání, vč. univerzity s širokou oborovou nabídkou a dostupnost vzdělání je tedy v kraji na velmi solidní úrovni.

Střední školy

Střední školy v Plzeňském kraji mají téměř úplnou nabídku z hlediska skupin oborů, ale některé obory se dlouhodobě nedaří naplnit dostatečným počtem žáků. V souvislosti s klesajícím počtem potenciálních uchazečů se s tímto problémem začíná potýkat stále více středních škol. V krajské metropoli je soustředěna téměř polovina středních škol Plzeňského kraje, ale zájem o většinu z nich je stále velký.

Vývoj počtu žáků středních škol v Plzeňském kraji prošel podobným vývojem jako počet žáků v ČR. Výraznější rozdíl ve vývoji lze zaznamenat v letech 2016 - 2018, kdy v rámci celé ČR počty žáků středních škol stále mírně klesaly, kdežto v PK v tomto období mírně vzrostly.

Síť středních škol je tvořena 54 středními školami, přičemž 3 z nich jsou zřizovány církví a 8 škol je soukromých. Zbývajících 43 škol zřizuje Plzeňský kraj. V roce 2018 navštěvovalo střední školy v PK celkem 22,1 tisíc žáků. Nejvíce žáků studovalo obory středního odborného vzdělávání s maturitou. Další velmi početnou skupinou byli žáci gymnázií, jejichž počty byly po celé sledované období velmi stabilní. Naopak klesaly počty žáků oborů středního odborného vzdělávání s výučním listem a o třetinu rovněž klesl počet žáků nižšího středního vzdělání s výučním listem.

Z pohledu oborů – obory nižšího středního vzdělání se v posledních letech dařilo především oboru Pečovatelské služby a oboru Potravinářská výroba. V posledních letech se rovněž zvyšovaly počty žáků na oboru Strojírenské práce. Naopak k velkému úbytku žáků došlo v oboru Stravovací a ubytovací služby a taktéž v oboru Elektrotechnické a strojně montážní práce.

V případě oborů středního vzdělávání s výučním listem vzrostl počet žáků oboru Obráběč kovů a dále také oboru Cukrář a Elektrikář. Relativně stabilní počty vykazuje dlouhodobě obor Strojní mechanik, stejně jako obor Opravář zemědělských strojů. Naopak klesaly počty žáků v oborech Mechanik opravář

motorových vozidel a Kuchař-číšník. Největší propad však zaznamenali obory Truhlář či Zedník, kterým ubylo více než 60% žáků.

V případě nejvýznamnější skupiny oborů úplného odborného středního vzdělávání s maturitou se zvýšily počty žáků ve sledovaném období spíše u méně početných oborů. Výjimkou byl obor Informační technologie s růstem o 80%. Nejvíce žáků v Plzeňském kraji studovalo po celé sledované období obor Obchodní akademie. Tento obor zaznamenal pokles žáků o téměř 27%. Poklesu o 25% dosáhl příbuzný obor Ekonomika a podnikání. O téměř 42% žáků přišel ve sledovaném období obor Elektrotechnika a početný obor Zdravotnický asistent ztratil ve sledovaném období cca 36% žáků.

Významné ztráty žáků zaznamenaly obory nástavbového studia. Výjimkou byl obor Provozní elektrotechnika, kterému se podařilo počty zvýšit, ale celkové počty se pohybovaly po většinu období pod 100 žáky. Nepočtenější obor Podnikání přišel mezi lety 2006 – 2018 o 45% žáků.

Mezi obory středního odborného vzdělání s maturitou byl dlouhodobě stabilní zájem o ekonomické a zdravotnické obory. V posledních letech se zvýšil zájem o obory stavební.

Velmi závažným tématem v Plzeňském kraji je míra dokončení studia na středních školách podle stupně dosaženého vzdělání, neboť v posledních letech se tento ukazatel v kraji výrazně zvýšil – v případě maturitních oborů zejména v souvislosti se zavedením státní maturity. Velké ztráty během studia měly obory nižšího odborného vzdělání s výučním listem, a to především 2lleté obory. Tyto málo početné obory dokončila ve sledovaném období 2006 – 2018 méně než polovina žáků. Menší ztráty v průběhu studia měly 3leté obory tohoto stupně vzdělání. Studium dokončovalo téměř 60% žáků, nejvíce žáků opouštělo obory v prvním roce.

Zaměstnavatelé v Plzeňském kraji pociťují kromě nedostatku technicky vzdělaných absolventů také jejich malou připravenost pro praxi. Značnou energii jsou pak nuceni vkládat do jejich další přípravy. Nedostatek praktických dovedností a zkušeností je hlavní bariérou uplatnění absolventů na trhu práce. Dalším nedostatkem absolventů škol, který pociťují zejména zaměstnavatelé ze SRN, je málo rozšířená znalost němčiny. Přitom podíl firem se zahraničním kapitálem v Plzeňském kraji relativně vysoký. Zejména v příhraničních okresech kraje s vyšší mírou nezaměstnanosti je tato okolnost významným předpokladem uplatnění ať již na domácím nebo německém trhu práce.

Speciální školy a třídy

Počet základních škol se speciálními třídami v Plzeňském kraji klesl od roku 2010 z 36 na 28 v roce 2018. S tím samozřejmě klesal i jejich podíl na celkovém počtu základních škol, který klesl na 13,5%, avšak stále se pohybuje nad celorepublikovým průměrem, které činí 12,2%. Většina speciálních tříd v Plzeňském kraji je součástí základních škol praktických, resp. základních škol speciálních. Podíl speciálních tříd na celkovém podílu tříd ZŠ v Plzeňském kraji zůstává nad celorepublikovým průměrem, když jejich počet činí 186.

Speciální třídy základních škol v Plzeňském kraji navštěvovalo v roce 2018 celkem 1604 žáků, což bylo 3,2% z celového počtu žáků ZŠ. Ve sledovaném období klesl počet žáků v těchto třídách o 15%. Klesající trend podílu počtu žáků ve speciálních třídách ZŠ lze sledovat i v rámci ČR, kde byl však tento podíl nižší než v PK.

Popis transparentního a nediskriminačního postupu tvorby aktivity RAP

Zpracovatel RAP a zapojené subjekty

Zpracovatelem RAP je Sekretariát Regionální stálé konference pro území Plzeňského kraje, jehož činnost je zabezpečována odborem fondů a programů EU, Krajského úřadu Plzeňského kraje.

Na zpracování RAPu se dále podíleli:

- Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s.
- Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje
- Pracovní skupina „Vzdělávání“

Při tvorbě RAP byly osloveny všechny SŠ, VOŠ a speciální školy na území Plzeňského kraje bez rozdílu zřizovatele.

Způsob projednání a schválení v RSK PK

První pracovní verze byla v Regionální stálé konferenci pro území Plzeňského kraje projednána 1. 7. 2022. Přípomínky vzešlé z jednání byly konzultovány se všemi dotčenými subjekty a následně zapracovány. Druhé projednání pracovní verze proběhlo 25. 5. 2022, kdy RSK PK vzalo finální pracovní verzi RAP na vědomí.

RAP PK 2021+ pro oblast Středního školství byl finálně schválen dne 8. 9. 2022 rámci 18. jednání Regionální stálé konference Plzeňského kraje, usnesením č.: RSK PK 18/02.

Aktualizace tabulkové části RAP týkající se středních a vyšších odborných škol byla předložena k projednání na 19. jednání RSK PK dne 4. dubna 2023 a byla schválena usnesením RSK PK č. 19/02. Ostatní části této oblasti RAP zůstávají beze změny.

Analýza potřeb a absorpční kapacita

Výchozím dokumentem pro oblast vzdělávání je Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje na období 2020-2022 (KAP). V rámci KAP byla zpracována rozsáhlá analýza potřeb obsahující socioekonomickou charakteristiku Plzeňského kraje a dále zde byla definována následující klíčová témata:

- Polytechnické vzdělávání s důrazem na infrastrukturu a investice
- Odborné vzdělávání
- Podpora podnikavosti
- Kariérové poradenství, rozvoj škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých
- Společné vzdělávání (inkluze)
- Rozvoj výuky cizích jazyků
- Digitální kompetence
- Gramotnosti (čtenářská, matematická, finanční apod.)

Součástí KAP je také analýza potřeb škol, jež byla zpracována na základě rozsáhlého dotazníkového šetření na školách. V rámci tohoto šetření školy prioritizovaly výše uvedená klíčová témata. Školy zdůrazňují především oblast rozvoje infrastruktury škol a podporu odborného vzdělávání, včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů. Školy dále považují za důležitou oblast podpory kompetencí k podnikavosti a polytechnické vzdělávání. Ve srovnání s ostatními oblastmi je hodnocena jako nejméně důležitá oblast celoživotního učení a inkluzivní vzdělávání.

Pro střední a vyšší odborné školy v Plzeňském kraji je jednoznačně nejdůležitější oblastí rozvoj infrastruktury včetně rekonstrukcí a vybavení škol. Oblasti infrastruktury přisoudilo nejvyšší míru důležitosti 49 % škol, dalších 26 % škol ji zařadilo na druhou pozici. Třetí pozici oblasti infrastruktury

přisoudilo 8 % škol v kraji a na čtvrtou pozici tuto oblast umístilo rovněž 8 % škol, na méně důležitých pozicích se tato priorita objevovala již zřídka.

Na druhém místě je podle hodnocení škol podpora odborného vzdělávání, zahrnující i spolupráci škol a zaměstnavatelů. Na 32 % škol považuje tuto oblast za nejdůležitější a 25 % škol ji zařadilo na druhou pozici. Ostatní oblasti již jsou hodnoceny s větším odstupem jako méně podstatné.

Způsob prioritizace potřeb:

Kritéria pro prioritizaci projektových záměrů škol do souhrnného rámce pro investice do infrastruktury středních a vyšších odborných škol Plzeňského kraje byla schválena pracovní skupinou Vzdělávání 23. února 2021. Plzeňský kraj v nich garantuje poměrové rozdělení krajské alokace mezi jednotlivé typy zřizovatelů středních škol, tj. krajské, soukromé a církevní střední školy. Kritériem pro toto rozdělení je počet žáků středních škol v denním studiu k 30. 9. 2020.

Školy podle typu zřizovatele	Počet žáků k 30. 9. 2020	%
krajské	20162	91
soukromé	1337	6
církevní	704	3

Jednotlivé projektové záměry škol byly vyhodnoceny a obodovány podle níže uvedených kritérií. Vzniklo tak pořadí jednotlivých projektových záměrů. Výsledný Souhrnný rámec pro investice do infrastruktury středních a vyšších odborných škol respektuje celkovou výši krajské alokace. V případě rovnosti bodů u hranice alokace je rozhodující vyšší počet žáků dané školy.

Projekty v IROP 2014-2020	Ne	Do 12 mil. Kč	Nad 12 mil. Kč
	3	2	1
Zapojení školy v rámci projektů IKAP	Ne	Buď IKAP I nebo IKAP II	Oba IKAP
	3	2	1
Zaměření na práci s digitálními technologiemi	Ano		Ne
	2		1
Výše projektu	0-12 mil. Kč	12-20 mil Kč	Nad 20 mil Kč
	3	2	1
Počet žáků ve škole k 30. 9. 2020	700 a více	400-699	Méně než 400
	3	2	1
Špatný technický nebo havarijný stav výukových prostor	Ano		Ne
	5		0

Vazba na strategické dokumenty:

Název dokumentu	Strategický/specifický cíl (SC)	Tematické opatření (TO/O)
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	SC 1.3 Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbíích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit	TO č. 7 Zlepšit dostupnost vzdělávání a služeb péče o děti

	SC 2.3 Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení	TO č. 17 Zlepši dostupnost vzdělávání, zajistit kvalitní vzdělávací infrastrukturu a infrastrukturu péče o děti
	SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základy regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce	TO č. 23 Zlepšit spolupráci zaměstnavatelů, zástupců veřejného sektoru a škol
	SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem soc. vyloučených lokalit	TO č. 30 Obnovit a modernizovat infrastrukturu a vybavenost škol a školských zařízení v reg. centrech a jejich zázemí a zajistit služby péče o děti
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje na období 2020-2022	Dílčí cíl 2.3 Zkvalitnění polytechnického vzdělávání na školách	2.3.1 Zlepšení vybavení škol pro polytechnické vzdělávání a jeho účelné využití ve výuce
	Dílčí cíl 8.1 Zvýšení počtu škol s bezbariérovým přístupem	8.1.1 Bezbariérové úpravy budov škol
	Dílčí cíl 12.3 Kontinuální rozvoj technologií na školách směrem k aktuálnímu vývoji	12.3.1 Rozvoj IT vybavení
12.3.3 Rozvoj konektivity na školách v rámci celého kraje		

Zdroje:

- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+: <https://mmr.cz/getmedia/58c57a22-202d-4374-af5d-cbd8f9454adb/SRR21.pdf.aspx?ext=.pdf>
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje na období 2020-2022: <https://www.plzensky-kraj.cz/dokumenty-kap-ii>

Cílový stav

Realizací uvedených projektů dojde k zásadní modernizaci středního i speciálního školství v Plzeňském kraji. Prostředí škol bude více odpovídat požadavkům na vzdělávání v 21. století. Žáci budou více motivováni ke studiu pro kraj perspektivních oborů i k úspěšnému dokončení studia.

Finanční alokace

Celková alokace EFRR pro méně rozvinuté regiony ČR na kapitolu středního školství (střední a vyšší odborné školy, a konzervatoře) je stanovena Klíči RAP vydanými v červenci 2022 na 3.095.550.876 €, pro Plzeňský kraj je pak z této částky vyčleněno 5.837.611,90 €.

V aktivitě IROP „Školská poradenská zařízení, vzdělávání ve školách a třídách zřízených dle §16 odst. 9 školského zákona a střediska výchovné péče“ ŘO IROP nebude vyhlášovat krajské alokace na výzvě IROP. RAP v tomto případě slouží pouze pro zacílení priorit dané aktivity. Krajské alokace na úrovni výzvy ŘO IROP nebudou stanoveny.

Maximální podpora z EFRR je v případě projektů realizovaných v méně rozvinutých regionech ČR stanovena na 70% celkových způsobilých výdajů. Další 20 % tvoří spolufinancování ze státního rozpočtu ČR, a spolufinancování ze strany žadatele tvoří taktéž 10% celkových uzatelných výdajů.

Finanční alokace uvedená níže je na Kč přepočtena kurzem 1€/24,50 Kč.

Zdroj financování	Výše v €	Výše v Kč
70% - EFRR	5.837.611,90	143.021.491,49
20% - SR	1.667.889,11	40.863.283,28
10% - žadatel (Plzeňský kraj)	833.944,56	20.431.641,64
Zdroje financování CELKEM (100%)	8.339.445,57	204.316.416,41

RAP PK – 130% alokace EFRR	7.588.895,47	185.927.938,93
-----------------------------------	---------------------	-----------------------

Indikátory (závazek RAP)

ŘO IROP nestanovuje povinné indikátor ani cílovou hodnotu přesně na jednotlivé kraje. Níže uvedené indikátory tak slouží čistě k monitoringu naplňování RAP v kraji. Závazek RAP vychází z číselné hodnoty indikátorů IROP 21-27. Jedná se o následující indikátory výstupu:

Indikátor	Měrná jednotka	Cílová hodnota
Kapacita tříd v nových nebo modernizovaných vzdělávacích zařízeních	Osoba	3747
Počet podpořených škol či vzdělávacích zařízení	Škola/zařízení	30

Bariéry/Rizika

V tabulce níže jsou uvedeny hlavní typy identifikovaných bariér či rizik, k nimž jsou zároveň navrženy i způsoby jejich eliminace:

Bariéra / Riziko	Návrh způsobu eliminace
Nedostatečná připravenost projektů, projekty neodpovídající požadavkům výzvy.	Projekty připravené dle podmínek IROP 2014-2020 v dostatečném předstihu tak, aby bylo možné zareagovat na případné změny dané výzvami IROP 21+ v krátkém čase.
Komplikace při realizaci veřejných zakázek.	Žadatel bude při realizaci veřejných zakázek spolupracovat s odborníky z Centrálního nákupu PK, a v dostatečném předstihu všechny kroky konzultovat s CRR.
Komplikace v průběhu stavebního řízení, problematické vypořádání majetkových vztahů.	Dostatečná časová dotace na přípravu projektů; transparentní a včasná komunikace s dotčenými orgány; zapojení zkušených pracovníků s praxí v přípravě silničních staveb.
Poddimezovaný projektový tým.	Nastavení pozic projektového týmu v souladu se Směrnicí Rady PK – Systém řízení přípravy a realizace

	projektů; nastavení zastupitelnosti; motivace pracovníků; průběžné vzdělávání
Nedostatek finančních zdrojů na spolufinancování a předfinancování projektu.	Včasné projednání projektových záměrů v orgánech kraje; etapizace projektů; důsledné finanční plánování.
Nedodržení termínů realizace projektů z důvodu nepředvídatelných událostí.	Reálné nastavení harmonogramu realizace projektu, jeho pravidelná kontrola, a včasné řešení případných zpoždění s dodavateli. Důsledný výběr dodavatelů, volba spolehlivých partnerů.
Neobdržení dotace na realizaci projektů.	Příprava projektů v souladu s podmínkami výzev; konzultace projektů s pracovníky CRR a ŘO.

Příloha

Přílohou textové části RAP pro oblast středního školství je infrastrukturní rámec projektů KAP rozdělený na:

- a) střední školství (střední a vyšší odborné školy a konzervatoře) – aktualizace schválená 4. 4. 2023
- b) speciální školství (poradny a speciální školy)